

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Kaniové, soudkyně Jířiny Chmelové a soudce Ivo Pospíšila v právní věci žalobců: **a) Y. K.**, nar. X, **b) N. K.** nar. X, **c) nezl. M. K.**, nar. X, zastoupeni Mgr. Terezou Bártovou, LL.M., advokátkou se sídlem Španělská 770/2, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 5. 2024, č. j. OAM-887/ZA-ZA11-D07-R2-2022 a č. j. OAM-886/ZA-ZA11-D07-R2-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 8. 2024, č. j. 2 Az 19/2024 - 35, o návrhu žalobců na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení o kasační stížnosti se pozastavují účinky rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 8. 2024, č. j. 2 Az 19/2024 - 35, a rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 5. 2024, č. j. OAM-887/ZA-ZA11-D07-R2-2022 a č. j. OAM-886/ZA-ZA11-D07-R2-2022.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný shledal rozhodnutími ze dne 30. 5. 2024, č. j. OAM-887/ZA-ZA11-D07-R2-2022 a č. j. OAM-886/ZA-ZA11-D07-R2-2022 nepřipustnost žádostí žalobců o udělení mezinárodní ochrany podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v rozhodném znění (dále jen „zákon o azylu“) a podle § 25 písm. i) téhož zákona bylo řízení o této žádosti zastaveno. Státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „Dublinské nařízení“), je Španělské království.

[2] Proti rozhodnutí se žalobci bránili u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který řízení spojil a žaloby zamítl.

II. Návrh na přiznání odkladného účinku

[3] Proti rozsudku podali žalobci (stěžovatelé) kasační stížnost, kterou spojili s návrhem na přiznání odkladného účinku. Výkon rozhodnutí by pro rodinu znamenal, že by se musela odstěhovat z místa, kde dlouhodobě pobývá (od roku 2011, resp. 2015) a má zde majetek, zaměstnání, dcera zde chodí do mateřské školy. Přesun do Španělska by znamenal újmu zejména pro dceru, které by rodiče z důvodu několikaměsíčního čekání na vyřízení azylové žádosti, nemohli zajistit podmínky, srovnatelné s jejich pobytem v Praze.

[4] Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti podle stěžovatelů nedojde ke zmaření výkonu rozhodnutí. Existence závažné újmy na straně stěžovatelů v porovnání s neexistencí rozporu s veřejným zájmem a možnou újmu způsobenou jiným osobám, odůvodňuje přiznání odkladného účinku.

[5] Žalovaný se k návrhu na přiznání odkladného účinku vyjádřil nesouhlasně, neboť přiznání odkladného účinku má být vyhrazeno pouze pro ojedinělé případy. Skutečnost, že stěžovatelé mají na území České republiky bydliště, nezakládá podle názoru žalovaného důvod pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Rozhodnutí žalovaného neznamená pro stěžovatele dlouhodobý zákaz pobytu na území České republiky, přičemž takový důsledek nebude mít ani nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

III. Posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku

[6] Nejvyšší správní soud po posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a po zvážení všech důvodů a skutečností přednesených stěžovateli dospěl k závěru, že podmínky pro vyhovění tomuto návrhu jsou splněny.

[7] Možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Uvedené předpoklady musí být naplněny kumulativně.

[8] Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako *dočasná procesní ochrana stěžovatele jako účastníka řízení* před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí; přiznáním odkladného účinku je prolamována právní moc rozhodnutí (usnesení NSS ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015 - 38).

[9] V souvislosti s posuzováním újmy hrozící stěžovatelům Nejvyšší správní soud uvádí, že důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy oproti jiným osobám jsou zásadně individuální, závislé na osobě stěžovatelů a jejich konkrétní situaci. Má-li být návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti úspěšný, musí stěžovatelé tvrdit a osvědčit

pokračování

reálnou hrozbu intenzivní újmy, kterou by v návaznosti na samotné vycestování utrpěli. Taková újma může mít povahu zásahu do rodinného života stěžovatelů (např. dlouhodobé odloučení od blízkých příbuzných), zásahu do ustáleného soukromého života (bude se jednat o plně integrované cizince žijící dlouhodobě na území ČR, kteří již v zemi původu postrádají jakékoliv zázemí), povahu zásadních zdravotních důvodů (např. významné zdravotní obtíže bránící odjezdu či neléčitelné v zemi původu s rizikem progresu) nebo výjimečných ekonomických důvodů (např. ztráta významných ekonomických hodnot v důsledku odjezdu spojená s existenčními obtížemi nebo těžký nedostatek prostředků pro návrat v případě úspěchu kasační stížnosti). Rozhodné okolnosti však musí stěžovatelé nejen zcela konkrétně tvrdit, ale také patřičným způsobem doložit (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2023, č. j. 1 Azs 106/2023 - 57).

[10] Stěžovatelé návrh odůvodnili svým dlouhodobým pobytem v České republice. Španělsko na rozdíl od České republiky neznají, pobývali tam pouze krátkodobě za účelem turismu. Prvotní žádost ve Španělsku podali, jelikož to pro ně byla v době pandemie jediná dostupná možnost. Během procházení složitým a přetíženým španělským azylovým systémem by dceři nebyli schopni poskytnout takové zázemí, jako v jejich nynějším bydlišti, v Praze.

[11] Nejvyšší správní soud shledal potenciální újmu, která odůvodňuje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, v rozporu s nejlepším zájmem nezletilé stěžovatelky c) a jejím právem na rodinný a soukromý život. Stěžovatelé svou argumentaci ohledně jimi tvrzené hrozící újmy staví na skutečnostech, které vyplývají ze správního a soudního spisu. Nezletilá stěžovatelka c) pobývá na území České republiky od roku 2022, dochází do předškolního vzdělávání a účastní se zájmových kroužků. Za poslední dva roky se stihla integrovat a naučit se český jazyk. Její rodiče mají v České republice vytvořené stabilní zázemí - stěžovatelka b) spoluvlastní v Praze byt. Nezletilá stěžovatelka c) se taktéž v České republice narodila. Bezprostřední výkon rozhodnutí, tedy faktické nucené vycestování do Španělska, které je pro ni v současnosti neznámým prostředím (postrádá zde jakékoliv zázemí), před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti by jí tedy mohl způsobit intenzivní újmu. Přirozeně to pak znamená, že odkladný účinek je třeba přiznat i jejím rodičům, neboť stěžovatelka c) je nezletilým dítětem (ve věku 5 let).

[12] Z povahy věci nepřichází v úvahu dotčení práv třetích osob a takové dotčení ani nebylo v řízení ze strany žalovaného tvrzeno. Zásah do práv stěžovatelky c) by byl v případě nepřiznání odkladného účinku naopak z výše uvedených důvodů podstatný.

[13] Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, zda je splněno i druhé kritérium, tj. zda by přiznání odkladného účinku nebylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 - 131, č. 1698/2008 Sb. NSS). Odkladný účinek kasační stížnosti neznemožní definitivně výkon správního rozhodnutí, neboť přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti se účinky napadeného rozhodnutí toliko odkládají. Tato věc bude nadto podle § 32 odst. 6 zákona o azylu projednána přednostně a s největším urychlením,

nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy stěžovatelé doplní kasační stížnost o její důvody. Ani s ohledem na celkovou délku řízení před kasačním soudem proto nemůže být veřejný zájem přiznáním odkladného účinku ohrožen.

[14] Nejvyšší správní soud proto dovodil naplnění obou shora vymezených podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a proto návrhu vyhověl a kasační stížnosti odkladný účinek přiznal. Je třeba připomenout, že v usnesení ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 - 96, č. 786/2006 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[o]dkladný účinek podle § 107 soudního řádu správního může být v řízení o kasační stížnosti přiznán a působit nejen ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí krajského soudu (či jeho části), ale i přímo ve vztahu ke správnímu rozhodnutí (či jeho části), k jehož přezkumu se dotýčné řízení před krajským soudem vedlo.“ Za dané situace se tedy do rozhodnutí o kasační stížnosti pozastavují účinky nejen ve vztahu k napadenému rozsudku městského soudu, ale především ve vztahu k napadenému rozhodnutí.

[15] Závěrem Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 9. října 2024

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu